

Na osnovu člana 16. 61. stava (1), 64. i 71. stav (1) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i člana 14. stav (1) i stav (3) tačka a) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O PROPISIVANJU ZAHTJEVA O POSTUPCIMA ZA PLANOVE LETA

Član 1. (Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuju se zahtjevi o postupcima za planove leta u fazi prije polijetanja kako bi se osigurala dosljednost planova leta, trajnih planova leta i s njima povezanih poruka za ažuriranje, između operatora, pilota i jedinica službe zračnog saobraćaja putem integrisanog sistema za obradu početnog plana leta, bilo u razdoblju koje prethodi prvom izdavanju odobrenja kontrole zračnog saobraćaja za letove koji polijeću iz zračnog prostora na koji se odnosi ovaj Pravilnik ili u razdoblju koje prethodi ulasku drugih letova u taj zračni prostor.

Član 2. (Područje primjene)

Ovim Pravilnikom primjenjuju se sljedeće odredbe dodatka I uz ovaj Pravilnik:

- a) članovi od 1 - 5 i
- b) Aneks.

Član 3. (Pojmovi)

(1) Pojmovi "Zajednica", "pravo Zajednice", "Ugovor o osnivanju Europske zajednice", "Službeni list Europske unije", "zračna luka Zajednice" i "država članica", iz Uredbe iz Dodatka I ovoga Pravilnika, čita se u skladu sa tačkama 2. i 3. Dodatka II ECAA Sporazuma.

(2) U smislu ovoga Pravilnika pojmovi "nacionalna zrakoplovna vlast" ("national aviation authority") i "nacionalna nadležna vlast" ("national competent authority") iz Uredbe iz Dodatka I Pravilnika, čita se kao "Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine".

Član 4. (Dodaci)

- (1) Dodatak I uz ovaj Pravilnik čini njegov sastavni dio.
- (2) Dodatak I iz stava (1) ovoga člana čini Uredba Komisije (EZ) br. 1033/2006 od 4. jula 2006. kojom se propisuju zahtjevi o postupcima za planove leta u fazi prije polijetanja za jedinstveno europsko nebo.

Član 5. (Nadležnost za provođenje Pravilnika)

U smislu provedbe Uredbi iz Dodatka I ovog Pravilnika nadležna je Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, u okviru nadležnosti koje ima na osnovu Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09) i ovoga Pravilnika.

Član 6. (Tumačenje)

U slučaju nejasnoća u tumačenju i nedostataka odredaba ovog Pravilnika koristi se tekst Uredbi iz Dodatka I ovog Pravilnika na engleskom jeziku, kako je objavljen u Službenom listu Europske unije.

Član 7.
(Prijelazne i završene odredbe)

Sve izmjene i dopune ovog Pravilnika vršit će se blagovremeno, a u skladu sa izmjenama i dopunama Uredbe Komisije (EZ) broj 1033/2006.

Član 8.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-1702-1/10
29. novembra 2010. godine
Banja Luka

Generalni direktor
Dorđe Ratkovića, s. r.

DODATAK I

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 1033/2006 od 4. jula 2006. kojom se propisuju zahtjevi o postupcima za planove leta u fazi prije polijetanja za jedinstveno europsko nebo

(Tekst značajan za Evropski privredni prostor)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 552/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. o interoperabilnosti europske mreže upravljanja zračnim saobraćajem (Uredba o interoperabilnosti¹), a posebno njezin član 3. stav 1, (*1 SL L 96, 31.3.2004., str. 26. 2 SL L 96, 31.3.2004., str. 1.*)

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 549/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. kojom se propisuje okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba (okvirna Uredba²), a posebno njezin član 8. stav 2, budući da:

(1) Brojne studije koje su proveli Komisija i Europska organizacija za sigurnost zračnog saobraćaja (Eurocontrol) ukazale su na značajne nedosljednosti između podataka plana leta koje imaju stranke zainteresirane za sigurno provođenje letova, a to su jedinice službe zračnog saobraćaja, operatori i piloti. Ovakve nedosljednosti bi mogle imati utjecaj na sigurnost i djelotvornost Europskog sistema za upravljanje zračnim saobraćajem. Osim toga, veća dosljednost podataka plana leta doprinijela bi neometanom radu, podršci novih koncepcija rada, posebno na području upravljanja protokom zračnog saobraćaja i poboljšanoj sigurnosti. Stoga treba poduzeti odgovarajuće mjere za smanjenje pojava nedosljednosti između podataka u planu leta.

(2) Eurocontrol je u skladu s članom 8. stavom 1. Uredbe (EZ) br. 549/2004 opunomoćen da razvije zahtjeve za planove leta u fazi prije polijetanja za jedinstveno europsko nebo. Ova se Uredba temelji na izvješću od 17. marta 2005. koje je rezultiralo iz ovog opunomoćenja.

(3) Teritorijalno područje primjene ove Uredbe mora se jasno definirati pozivanjem na Uredbu (EZ) br. 551/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 10. marta 2004. o organizaciji i upotrebi zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu.

(4) Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (u daljnjem tekstu: ICAO) definirala je postupke za predavanje, prihvaćanje i distribuciju planova leta, koji se moraju staviti na snagu kako bi se primjenjivali jednoobrazno unutar zračnog prostora jedinstvenog europskog neba. Ovi se postupci moraju dopuniti odredbama

koje obavezuju operatore, pilote, jedinice službe zračnog saobraćaja i različite izdavatelje planova leta da osiguraju da ključni elementi planova leta koje oni imaju ostanu dosljedni do kraja faze prije polijetanja za letove koji odlaze iz zračnog prostora na koji se odnosi ova Uredba. Ovi se ključni elementi moraju jasno definirati.

(5) Pod ovlašću Eurocontrola uspostavljena je centralizirana služba za obradu i distribuciju planiranja leta putem integrisanog sistema početne obrade plana leta (u daljnjem tekstu: IFPS). Od država članica treba zahtijevati da poduzmu potrebne mjere kako bi osigurale da IFPS daje informacije koje podržavaju dosljednost ključnih elemenata planova leta.

(6) Ukoliko IFPS ne primi nikakav plan leta za letove koji iz susjednih zračnih prostora ulaze u zračni prostor na koji se odnosi ova Uredba, mogu se pojaviti rizici slični onima do kojih dolazi radi nedosljednosti između podataka plana leta koje imaju jedinice službe zračnog saobraćaja, operatori i piloti za letove koji kreću iz ovog zračnog prostora. U takvim slučajevima, da bi se spriječili ovi rizici, jedinice službe zračnog saobraćaja morale bi IFPS-u dostaviti odgovarajuće podatke o letu.

(7) Da bi se održale ili poboljšale postojeće razine sigurnosti djelovanja, od država članica se mora zahtijevati da osiguraju da relevantne strane provode procjenu sigurnosti, uključujući procese identifikacije rizika, procjene rizika i ublažavanja.

(8) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za jedinstveno europsko nebo koji je osnovan članom 5. Uredbe (EZ) br. 549/2004,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Član 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom propisuju zahtjevi o postupcima za planove leta u fazi prije polijetanja kako bi se osigurala dosljednost planova leta, trajnih planova leta i s njima povezanih poruka za ažuriranje, između operatora, pilota i jedinica službe zračnog saobraćaja putem integrisanog sistema za obradu početnog plana leta, bilo u razdoblju koje prethodi prvom izdavanju odobrenja kontrole zračnog saobraćaja za letove koji polijeću iz zračnog prostora na koji se odnosi ova Uredba, ili u razdoblju koje prethodi ulasku drugih letova u taj zračni prostor.
2. Ova se Uredba primjenjuje na sve letove za koje je predviđeno da se obavljaju ili koji se obavljaju kao opći zračni saobraćaj u skladu s pravilima instrumentalnog letenja unutar zračnog prostora definisanog u članu 1. stavu 3. Uredbe (EZ) br. 551/2004.
3. Ova se Uredba primjenjuje na svaku od sljedećih strana uključenih u predavanje, modificiranje, prihvaćanje i distribuciju planova leta:
  - (a) operatori i zastupnici koji djeluju u njihovo ime;
  - (b) piloti i zastupnici koji djeluju u njihovo ime;
  - (c) jedinice službi zračnog saobraćaja koje pružaju usluge za opći zračni saobraćaj koji leti u skladu s pravilima instrumentalnog letenja.

Član 2.

Definicije

1. U smislu ove Uredbe, primjenjuju se definicije utvrđene Uredbom (EZ) br. 549/2004.
2. Osim definicija iz stava 1. primjenjuju se sljedeće definicije:
  1. 'plan leta' je specifična informacija prosljeđena jedinicama službe zračnog saobraćaja, a tiče se namjeravanog leta ili dijela leta zrakoplova;

2. 'faza prije polijetanja' je razdoblje između prve predaje plana leta i prvog davanja odobrenja kontrole zračnog saobraćaja;
3. 'trajni plan leta' je plan leta koji se odnosi na seriju redovnih individualnih letova koji se često ponavljaju i imaju jednake osnovne funkcije, a koji operator predaje jedinicama službe zračnog saobraćaja radi spremanja i višekratnog korištenja;
4. 'operator' je osoba, organizacija ili poduzeće koje se bavi zrakoplovnim uslugama ili nudi mogućnost bavljenja tim uslugama;
5. 'jedinica službe zračnog saobraćaja' (ATS jedinica) je jedinica, civilna ili vojna, koja je odgovorna za davanje usluga zračnog saobraćaja;
6. 'integrirani sistem početne obrade plana leta' (u daljnjem tekstu: IFPS) je sistem u sklopu Europske mreže za upravljanje zračnim saobraćajem putem kojeg se u zračnom prostoru na koji se odnosi ova Uredba pružaju usluge centralizirane obrade i distribucije planova leta koje se odnose na primanje, vrednovanje i distribuciju planova leta;
7. 'odobrenje kontrole zračnog saobraćaja' (u daljnjem tekstu: ATC odobrenje) znači odobrenje da zrakoplov može nastaviti put pod uvjetima koje specificira jedinica kontrole zračnog saobraćaja;
8. 'pravila instrumentalnog letenja' su pravila instrumentalnog letenja kako je definirano u Prilogu 2.1 Čikaškoj konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. godine; (1 Deseto izdanje - juli 2005. - www.icao.int)
9. 'jedinica kontrole zračnog saobraćaja' (u daljnjem tekstu: ATC jedinica) ima različita značenja, i to: centar oblasne kontrole, prilazna kontrola ili aerodromski kontrolni toranj;
10. 'ključni elementi plana leta' su sljedeći elementi plana leta:
  - (a) identifikacija zrakoplova;
  - (b) odlazni aerodrom;
  - (c) predviđeni datum početka vožnje;
  - (d) predviđeno vrijeme početka vožnje;
  - (e) odredišni aerodrom;
  - (f) ruta osim postupaka na terminalnom području;
  - (g) brzina (brzine) putovanja i zatražena nivo (nivoi) leta
  - (h) tip zrakoplova i kategorija vrtložne turbulencije;
  - (i) pravila leta i tip leta;
  - (j) oprema zrakoplova i s njom povezane mogućnosti;
11. 'izdavatelj' je osoba ili organizacija, uključujući pilote, operatore i zastupnike koji djeluju u njihovo ime te ASTS jedinice, koja IFPS-u predaje planove leta i bilo kakve s njima povezane poruke za ažuriranje;

12. 'početni plan leta' je plan leta koji je izdavalatelj prvobitno dostavio, uključujući promjene, ako ih ima, i koji su prihvatili piloti, operatori, ATS jedinica ili centralizirana služba za obradu i distribuciju planiranja leta tokom faze prije polijetanja;

13. 'identifikacija zrakoplova' je skupina slova, brojki ili njihova kombinacija koja je ili identična pozivnom znaku zrakoplova ili je njegov kodirani ekvivalent koji se upotrebljava u komunikacijama zrak-zemlja i koji se koristi za identifikaciju zrakoplova u komunikaciji zemlja-zemlja službi zračnog saobraćaja;

14. 'predviđeni datum početka vožnje' je predviđeni datum na koji će zrakoplov započeti vožnju povezanu s odlaskom;

15. 'predviđeno vrijeme početka vožnje' je predviđeno vrijeme u kojem će zrakoplov započeti vožnju povezanu s odlaskom;

16. 'postupci na terminalnom području' su rute standardnih instrumentalnih odlazaka i standardnih instrumentalni dolazaka kako je definirano u Postupcima za operativne službe ICAO-a (PANS-OPS, dokument 8168 - svezak 1. - četvrto izdanje - 1993. uključujući Amandman br. 13).

Član 3.

Zahtjevi o interoperabilnosti i učinkovitosti

1. Odredbe ICAO-a navedene u Prilogu primjenjuju se na dostavljanje, prihvaćanje i distribuciju planova leta za svaki let na koji se primjenjuje ova Uredba i na sve promjene ključnih elemenata plana leta i fazi prije polijetanja u skladu s ovom Uredbom.

2. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da IFPS, kada primi plan leta ili njegovu izmjenu, pristupa sljedećem:

- (a) provjerava njihovu usklađenost s konvencijama u odnosu na format i u odnosu na podatke;
- (b) provjerava njihovu potpunost i, u najvišem mogućem stepenu, njihovu tačnost;
- (c) ako je potrebno, preduzima mjere da ih učini prihvatljivim službama zračnog saobraćaja; i
- (d) obavještava izdavalatelja o prihvatanju plana leta ili njegovih izmjena.

3. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da IFPS obavijesti sve ATS jedinice kojih se to tiče o prihvaćenom planu leta i o bilo kojim prihvaćenim promjenama u fazi prije polijetanja o ključnim elementima plana leta i s njima povezanih poruka za ažuriranje.

4. Izdavalatelj, ako nije operator ili pilot, osigurava da se uslovi prihvatanja plana leta i bilo kakve potrebne promjene tih uslova, prema obavijesti primljenoj od IFPS-a, stave na raspolaganje operatoru ili pilotu koji je predao plan leta.

5. Operator osigurava da se uslovi prihvatanja plana leta i bilo kakve potrebne promjene tih uslova, kako je o njima IFPS obavijestio izdavalatelja, uključe u planirano izvođenje leta i prenesu pilotu.

6. Prije izvođenja leta operator osigurava da sadržaj početnog plana leta ispravno odražava operativne namjere.

7. Tokom faze prije polijetanja, ATC jedinice putem IFPS-a stavljaju na raspolaganje bilo kakve potrebne promjene koje utječu na rutu ili na ključne elemente razine leta u planu leta, koje bi mogle utjecati na sigurno izvođenje leta, a koje se odnose na planove leta i s njima povezane poruke za ažuriranje koje su ATC jedinice prethodno primile od IFPS-a.

ATC jedinica ne može u fazi prije polijetanja provoditi bilo kakve druge promjene ili otkazivanje plana leta bez koordinacije s operatorom.

8. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da IFPS obavijesti izdavatelja plana leta o bilo kakvim potrebnim promjenama u fazi prije polijetanja, koje su navedene u prvom podstavu stava 7.

9. Kada ATS jedinice prethodno ne prime nikakav plan od IFPS-a za let koji ulazi u zračni prostor pod njihovom odgovornošću, te jedinice za takve letove stavljaju putem IFPS-a na raspolaganje barem identifikaciju zrakoplova, tip zrakoplova, tačku ulaza u područje koje je pod njihovom odgovornošću, vrijeme i nivo leta u toj tački, rutu i određeni aerodrom.

Član 4. Zahtjevi o sigurnosti

Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da uključene strane, za sve promjene postojećih postupaka za planove leta u fazi prije polijetanja na koje se primjenjuje ova Uredba ili za svako uvođenje novih postupaka, obave prethodnu procjenu sigurnosti, uključujući identifikaciju rizika, procjenu rizika i postupke ublaženje rizika.

Član 5. Dodatni zahtjevi

1. ATS jedinice osiguravaju da se njihovo osoblje, koje je uključeno u planiranje leta, dobro upozna s relevantnim odredbama ove Uredbe, te da je odgovarajuće obučeno za svoje radne funkcije.
2. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se osoblje koje upravlja IFPS-om i koje je uključeno u planiranje leta, dobro upozna s relevantnim odredbama ove Uredbe, te da je odgovarajuće obučeno za svoje radne funkcije.
3. ATS jedinice:
  - (a) razvijaju i održavaju priručnike za rad koji sadrže potrebne upute i informacije kako bi omogućile svom operativnom osoblju da primjenjuje odredbe ove Uredbe;
  - (b) osiguravaju dostupnost i ažurnost priručnika iz tačke (a) te da se njihovo ažuriranje i distribucija obavljaju u skladu s odgovarajućim upravljanjem kvalitetom i konfiguracijom dokumenata;
  - (c) osiguravaju usklađenost metoda rada i operativnih postupaka s relevantnim odredbama navedenim u ovoj Uredbi.
4. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da centralizirana služba za obradu i distribuciju planiranja leta:
  - (a) razvijaju i održavaju priručnike za rad koji sadrže potrebne upute i informacije kako bi omogućile svom operativnom osoblju da primjenjuje odredbe ove Uredbe;
  - (b) osiguravaju dostupnost i ažurnost priručnika iz tačke (a) te da se njihovo ažuriranje i distribucija obavljaju u skladu s odgovarajućim upravljanjem kvalitetom i konfiguracijom dokumenata;
  - (c) osiguravaju usklađenost metoda rada i operativnih postupaka s relevantnim odredbama navedenim u ovoj Uredbi.
5. Države članice preduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale usklađenost s ovom Uredbom.

Član 6. Stupanja na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadeseti dan od njene objave u Službenom listu Europske unije.

Primjenjuje se od 1. januara 2009.

Službeni glasnik BiH broj 102/10 od 13.12.2010.

Ova Uredba u cijelosti obavezuje i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Briselu 4. jula 2006.

Za Komisiju
Jacques BARROT
Potpredsjednik

PRILOG

Odredbe ICAO-a iz člana 3. stava 1.

1. Poglavlje 3., stav 3.3. (Planovi leta) Prilog 2. ICAO-a - Pravila letenja (10. izdanje - juli 2005.).
2. Poglavlje 4. stav 4. (Plan leta) i Poglavlje 11. stav 11.4.2.2. (Ispunjene poruke plana leta i s njima povezane poruke za ažuriranje) ICAO PANS-ATM dokument 4444 (14. izdanje - 2001.).
3. Poglavlje 3. (Planovi leta) i Poglavlje 14. stav 14.1.4. (Ocjene granica područja letnih informacija) Regionalni dopunski postupci, dokument 7030/4 - EUR, Dio 1., Pravila letenja, službe zračnog saobraćaja i traženje i spašavanje (četvrto izdanje - 1987., uključujući Amandman br. 210).